Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Matxo Larrañaga Iturbe Txanton

Azkoitia, Gipuzkoa (1919-2022)

Aurkibidea

Biografia

Santikua etxean jaio zen Maria Gloria edo Matxo Larrañaga 1919an, zazpi anai-arrebatan gazteena. Baztarrikaldean bizi izan ziren denbora batez, baina, berak 8 urte inguru zituela, eraiki berriak ziren San Martingo etxeetara joan ziren bizitzera. Ez du aitaren oroitzapen handirik; amak bakarrik atera behar izan zituen aurrera zazpi seme-alabak. Miserikordian ibili zen eskolan, baina ume bihurria omen zen eta batzuetan piper eginda jolasean ibiltzen zen kalean. 14 urterekin Intsausti lantegian hasi zen lanean, haria egiten. Handik irtendakoan, abarkak josten aritzen zen. 29 urte ingururekin Madrilera joan zen, han bizi ziren osaba-izebei laguntzera, haiek ez zutelako seme-alabarik. Hogeta hamaika urte Madrilen egin eta gero Azkoitira itzuli zen. 101 urte betetzeko bidean egon arren, garai bateko Azkoitiko hainbat kontu oso zehatz kontatu zizkigun egindako elkarrizketan.

Zintak

AZK-061

- **Proiektua**: Azkoitiko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Agirrebeña, Aintzane
- **Data**: 2020-02-10
- **Iraupena**: 92 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane

Pasarteak

1. Umetan San Martinen egiten zituen bihurrikeriak

- **Erref**: AZK-061/003
- **Iraupena**: 0:01:37. **Hasi**: 00:00:37. **Bukatu**: 00:02:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
Baztarrikaldetik San Martinera joan ziren bizitzera, berak 8 urte inguru zituela. Ume bihurria omen zen. Eskolatik piper egiten zuen. Trenaren zubiko petril gainetik batetik bestera pasatzen zen. Argi posteetara igotzen zen. Behin, errieta egitera zihoala, ama erori egin omen zen.

Transkripzioa
- 7-8 urtekin San Martiñera juan ziñan bizitzera.
- Bai. A! neure zea nahi al dezu esan? San Martiñea. Ta han neska koskorra gaiztue nitzen, hola mu... Nei esaten zieben nere anaixek ber zula neskie ta ni mutille. Ni, zea, ibiltzen nitzen, han bada San Martiñen –oin etxie einde dao– San Martiñen relojun behien, han zeuen aldapie ta ni beti hantxe. Piperrak eitten nittun!
- Iloba: Nundik? eskolatik piper?
- Kar,kar,kar...
- Eskolara juan barik?
- Bai! Ni oso gaiztue nitzen.
- Iloba: Gaiztue ez.
- Gaiztue ez, trabiesie.
- Iloba: Trabiesie .
- Baiii.
- Iloba: [...]
- Ta gero zan zubixe´re bai, trenan zubixe. Ta han bazeuen hola, tren zer bat. Han gaiñin´e batetik bestea kruzau eitten nitzen. Ta beti saltoka ta. Ta geo zeuden argixen post... zea, postiek, ta han esaten zieben neure... mutil-koskorrak eo neskak, kuadrillen: “Ezetz ixo horra gora” ta ixo eitten nitzen. Gure amak ni hala ikusten nittunin drotin etortzen zan ta eroi´re bai baten ein zan, nereana zitorrela erritaa, beaure eroi. Ni nitzen trabiesie.

2. Serenoak ez zien uzten gauez kalean jolasten

- **Erref**: AZK-061/005
- **Iraupena**: 0:00:52. **Hasi**: 00:02:21. **Bukatu**: 00:03:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:
Gauean jolasera irteten ziren. San Martinen beheraxeago bizi zen Ramonak serenoa bidaltzen zien, denak etxera joan zitezen. "Las diez y sereno" esaten zuen.

3. "Matutixa"rekin esnatu eta seietarako fabrikara

- **Erref**: AZK-061/006
- **Iraupena**: 0:01:42. **Hasi**: 00:03:13. **Bukatu**: 00:04:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kanpaiak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:
Maiatzean 14 urte bete eta ekainean Intxausti fabrikan hasi zen lanean. Ez zuten erlojurik eta parrokiako kanpaiarekin ("matutixe" esaten zitzaionarekin) esnatzen ziren. Seietarako lantegira. Handik irtendakoan, abarketak josten. Ahizpa jostunari laguntzen ere ibiltzen zen. Elizara egunero joan behar izaten zuten, goizean edo arratsaldean, laneko erreleboaren arabera.

4. San Martingo dutxak eta uraska

- **Erref**: AZK-061/009
- **Iraupena**: 0:01:56. **Hasi**: 00:06:16. **Bukatu**: 00:08:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:
Eliz ataria nolakoa zen. San Martingo etxeak egin zituztenean, dutxak ipini zituzten eraikin batean. Bere ama egoten zen han eta bertan dutxatzen ziren. Bestela, errekara, hankak garbitzera. Anaiaren bizikletarekin ibiltzen zen bebarruan. Uraska ere bazegoen San Martinen. Txanpañaneko amak arropak nola garbitzen zituen.

Transkripzioa
- Gero han bazan zean, eliz ataixen, relijiosuek zien, etxe haundi bat bazeben, han ixkilletan gora zemat bider ixotzen gendun. Ez dakit ze zea zien, relijiosue k.
- Eliz ataixen?
- Ta zubixe´re ez zan ordun.
- Eliz ataiko zubixe?
- Ta ez zeaiken... San Martingo etxik ein zittobenin ipini zeben zea, dutxatzeko. Oin badoo sozidadie? Han zeuen. Gure ama zana eoten zan han, zea eitten, atenditzen ta hantxe dutxatzen giñen. Bestela, errekaa juten giñen. Zeriin, “calle Angel”in bahunan erreka bat.
- Iloba: Portureko presan?
- Hara´re juten giñen hankak garbitzea ta. Bestela ez. Eta gure anaixek bizikletie zeuken etxin, ni zemat bider ibiltzen nitzen, bebarruen, heldu barandiei eta leña! bizikletan.
- Eta etxian urik bazekazuen orduan?
- E?
- Ura etxian, bai? Ura bazekazuen etxian.
- Bai, bai, etxe hoixek ein zittobenin, bai, bai.
- Baiña baiñatzera errekara joaten ziñazien?
- Gu errekaa, errekaa, bai.
- Iloba: O baiñuetxea, San Martiñeko baiñuetxea.
- Albergie´re bazan San Martiñen ordun. Han aldapa txiki bet badao kurutzea hartzeko. Hantxe zan. `Txanpaña´neko amak erropak garbitzen zittunin, uste det /ustet/ San Martin osue enteratzen zala. Harek ematen zizkon zinbi-zanbak! Puskau´re bai! Ta holaxe.

5. Aita Santa Agedan

- **Erref**: AZK-061/010
- **Iraupena**: 0:01:41. **Hasi**: 00:08:12. **Bukatu**: 00:09:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:
Aitarekin denbora gutxian bizi izan zen, Santa Agedan egoten zen eta. Ahizpa zaharrenak batzuetan eramaten zuen hara bisitan. Gogoan du aita etxeratuta ere egon zela bolada batez, baina anaia zaharrenak "zorue" esan ziola pentsatuta, aiztoarekin mehatxu egin zion eta berriz eraman zuten.

6. `Kale´nekoen eta `Hurto´koen zalgurdiak; kotxerik ez

- **Erref**: AZK-061/011
- **Iraupena**: 0:00:59. **Hasi**: 00:09:53. **Bukatu**: 00:10:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autoak

Laburpena:
`Kale´nekoak zalgurdian ibiltzen ziren. `Hurto´koak (Hurtado de Mendoza) ere zalgurdian joaten ziren egunero mezetara. Kotxerik ez zegoen orduan. Etxe Beltzekoak (Idiakez dorrea) etortzen zirenean, haiek ekartzen zuten kotxea. Plaza Berria nolakoa zen.

7. Eskolatik piper asko

- **Erref**: AZK-061/013
- **Iraupena**: 0:00:59. **Hasi**: 00:11:09. **Bukatu**: 00:12:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:
Eskolan gutxi ibili zen. Miserikordian ibili zen, sor Felisarekin. Gero, gerra sasoian beste eskola batera joatera derrigortzen zituzten (gaur egun Ertzaintza dagoen lekuan). Askotan piper egiten zuen eta Baztarrikaldean zegoen ate handi batera igotzen zen.

8. Ume bihurria; bizikletan ibiltzen non ikasi zuen

- **Erref**: AZK-061/015
- **Iraupena**: 0:01:02. **Hasi**: 00:13:00. **Bukatu**: 00:14:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak

Laburpena:
Ume bihurria zen. Baztarrikaldean, iturria dagoen inguruan, errekara salto egiten zuen. Etxean asko ibiltzen zen anaiaren bizikletarekin. Olinpian Gabinorenekoak bizikletak alokatzen zituen eta hantxe ikasi zuen bizikletan ibiltzen.

9. Igandeetan Altzibarrera, futbola ikustera

- **Erref**: AZK-061/016
- **Iraupena**: 0:01:14. **Hasi**: 00:14:02. **Bukatu**: 00:15:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak
- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:
<p>Igandeetan Altzibarko futbol-zelaira joaten zen amarekin, futbola ikustera, ama oso futbolzalea zen eta. Futbol-zelaiaren aurrean komentua zegoen. Izeba hango kapilauarekin egoten zen eta hara joaten ziren. Orduko argazki bat ba

omen du. Izeba batek baratzeak zeuzkan han inguruan eta han ere ibiltzen zen.

10. Olinpiako txurreria

- **Erref**: AZK-061/017
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:15:16. **Bukatu**: 00:16:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Umetan ez zen geldik egoten. Olinpia eraikinaren atzeko aldean txurroak egiten zituzten. Diru gutxi izaten zuten, baina oso txurro goxoak egiten omen zituzten.

11. Alfonso XIII.a trenez Azkoitira

- **Erref**: AZK-061/018
- **Iraupena**: 0:01:01. **Hasi**: 00:16:26. **Bukatu**: 00:17:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

Laburpena:
Lanean hasi zenean, erlojurik ez zuten esnatzeko. Trenak bozina jotzen omen zuen. Behin Alfonso XIII.a etorri zen trenean eta ahizpak hura ikustera eraman zuen. Intxausti lantegian 15 urte inguru egin zituen.

12. Madrilera, osaba-izebei laguntzera

- **Erref**: AZK-061/019
- **Iraupena**: 0:03:33. **Hasi**: 00:17:27. **Bukatu**: 00:21:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Diaspora » Disporara bidaia » Diasporara joateko arrazoiak
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Izeba bat Madrilen bizi zen ezkonduta. Ez zeukaten umerik eta, izebak ezintasuna zuenez, Maitxo joan zen, laguntzera. Hogeita hamaika urte egin zituen han. Gustura bizi izan zen Madrilen. Etxekoek udaletxe azpian zegoen zentraletik deitzen zioten telefonoz. Trenez egiten zuten Madrilera joan-etorria. Azkoitiar asko joaten ziren euren etxera, bai senideak eta baita senideak ez zirenak ere. Bizilagunekin harreman oso ona zuten eta, artean telebistarik ez zegoenez, tertulia ederrak egiten zituzten.

13. Ahizpak soldaduentzat alkandorak josi behar

- **Erref**: AZK-061/024
- **Iraupena**: 0:01:59. **Hasi**: 00:23:25. **Bukatu**: 00:25:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
Gerra sasoian ahizpa jostunak astero bi alkandora josi behar izaten zituen soldaduentzat eta berak lisatu egiten zituen. Anaiak kanpora joanak ziren. Bera izebaren etxera joaten zen eta, lanen bat egitearen truke, bazkaria ematen zioten. Izebaren azpiko etxean obispoa bizi omen zen.

14. Madrilgo lagunarekin Hendaian

- **Erref**: AZK-061/028
- **Iraupena**: 0:01:34. **Hasi**: 00:29:02. **Bukatu**: 00:30:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Oporrak

Laburpena:
Madrilen etxepe berean bizi zen emakume batekin harreman estua zuen. Osaba hil eta gero harekin asko ibili zen. Azkoitira ere etorri izan zen eta Hendaiara ere joan ziren, Maitxoren anaia han bizi zen eta. Biziko egunik ederrenak Hendaian pasatu zituela esaten zuen Madrilgo lagunak.

15. Azkoitira itzultzeko erabakia

- **Erref**: AZK-061/029
- **Iraupena**: 0:01:49. **Hasi**: 00:30:36. **Bukatu**: 00:32:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:
Madrilen bere etxeko atea ireki eta lapurretara sartzen ahalegindu ziren. Bera goian zegoen, bizilagunaren etxean, eta lapurraren zarata entzun zuten. Gau osoa beldurrez pasa zuen eta handik aurrera urduri ibiltzen zen. Orduan erabaki zuen Azkoitira itzultzea.

16. Umetako entretenimenduak

- **Erref**: AZK-061/035
- **Iraupena**: 0:01:13. **Hasi**: 00:36:12. **Bukatu**: 00:37:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
San Martinen arbolak zeuden eta hara igotzen ibiltzen zen. Anaia soka-dantzan ibiltzen zen. Aldakoneko etxean sukaldeko leihotik kanpora eta barrura saltoka ibiltzen ziren.

17. Emakume kuadrilla San Martinen, abarketak josten eta tertulian

- **Erref**: AZK-061/036
- **Iraupena**: 0:02:02. **Hasi**: 00:37:25. **Bukatu**: 00:39:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Zapatagintza

Laburpena:
Emakumeak, ezkondutakoan, ez ziren lanera joaten. Koinatak hamar seme-alaba izan zituen. Diru pixka bat irabazteko, "abarketan" lan egiten zuten, abarketak josten. Neguan etxeetan elkartzen ziren, baina uda partean emakume kuadrilla elkartzen ziren San Martinen eta tertulia ederrak egiten zituzten. Pilar `Etsaixe´ren inguruko kontuak.

18. Gizon eta emakume abarketak josten

- **Erref**: AZK-061/038
- **Iraupena**: 0:01:09. **Hasi**: 00:39:39. **Bukatu**: 00:40:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Zapatagintza
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Ekonomia eta industria » Txanponak, diru-kontuak

Laburpena:
Abarketa-dendak. Gizonek txortan jarduten zuten, abarketei zorua josten. Emakumeek gaineko tela josten zuten. Ez du gogoan zenbat ordaintzen zieten, baina ez zela asko izango dio. Osaba ezkongabeak igandeetan zentimo bateko paga ematen zien.

19. Intxausti lantegian emakumezkoak haria egiten

- **Erref**: AZK-061/039
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:40:48. **Bukatu**: 00:42:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ehungintza, oihalgintza

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:
Intxausti lantegian gehienak emakumezkoak ziren, baina baziren hiru gizonezko ere. Pantxike izeneko emakume batek sekulako kantuak egiten omen zituen. Gerra garaiko pasadizoa. Haria egitea izaten zen euren lana. Erreleboetan lan egiten zuten. Goizean "matuti"arekin esnatzen ziren, seietarako lanera joateko.

20. Lantegian irabazitakoarekin ilobari jertsea erosi

- **Erref**: AZK-061/042
- **Iraupena**: 0:01:23. **Hasi**: 00:44:42. **Bukatu**: 00:46:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:
Maitxoren gazte-denboran emakume askok lan egiten zuten lantegietan. Hasieran lantegietan ez zegoen araurik, nagusiek agintzen zuten. Gerora lan-baldintzak hobetzen joan ziren. Gogoan du behin diru dezente jaso zuela batera eta diru harekin `Taita´renean jertse bat erosi zion ilobari. Zortzi ordu egiten zituzten lantegian.

21. Neskek prakarik ez; bizikletan ere gonarekin

- **Erref**: AZK-061/044
- **Iraupena**: 0:02:21. **Hasi**: 00:48:02. **Bukatu**: 00:50:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
Pertxungoak ziren Intxausti lantegiko nagusiak. Kalean zer arropa erabiltzen zuten. Prakarik ez. Bizikletaren ere gonarekin. Behin on Domingo abadeak neskatila bati elizan esan ziona. Elizara buruko zapiarekin joan behar izaten ziren emakumeak. Bankuen ordez, aulkiak egoten ziren. Gauzak asko aldatu dira.

22. San Martingo etxeak egin zireneko kontuak

- **Erref**: AZK-061/047
- **Iraupena**: 0:02:13. **Hasi**: 00:53:53. **Bukatu**: 00:56:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
San Martingo etxeak egin berriak ziren, hara bizitzera joan zirenean. Zozketatu egin ziren etxeak. Orduko gorabeherak. Beraiei lehenengo ilaran tokatu zitzaien. Behean baratzeak zeuden. San Martinen arbola asko zegoen. Espaloia nola egin zuten. Azkoitia asko aldatu da. Intxaustikoen lurrak.

23. Aberatsen etxeetako neskameak

- **Erref**: AZK-061/049
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:57:03. **Bukatu**: 00:58:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:
"Hurto"renean (Hurtado de Mendoza) neskame zeuden neska azkoitiarrak Madrilen ere haiekin egoten ziren neskame. Lagun egin zituzten. Behin kafea hartzen zeudela, nagusiak kargu hartu zien. Orduan neska asko joaten zen neskame.

24. "Hurto"koan neskame zeudenekin harremana

- **Erref**: AZK-061/051
- **Iraupena**: 0:01:18. **Hasi**: 00:58:56. **Bukatu**: 01:00:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:
"Hurto"koan (Hurtado de Mendoza familiarenean) neskame egon zen neska bat laguna zuen. Leopoldo Hurtado de Mendoza Jausoro jauregitik aparteko beste etxe batean bizi zen. Umetan hango umeren baten zapatak ("señorita"ren zapatak) bidaltzen zizkion bertan neskame zegoen batek.

25. Zapata pare bakarrarekin moldatu behar

- **Erref**: AZK-061/052
- **Iraupena**: 0:01:08. **Hasi**: 01:00:14. **Bukatu**: 01:01:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:
Umetan abarketekin ibiltzen ziren normalean. Euria zenean, zapatak. Behin lanera joan behar, euria goitik behera, eta zapatak konpontzera eramanda. Ahizpa joan behar izan zen zapaten bila.

26. Anaia Eibarrera oinez lanera gerra sasoian

- **Erref**: AZK-061/057

- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 01:05:45. **Bukatu**: 01:06:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Gerra sasoian anaia bat kartzelan egon zen. Bestea Eibarrera joaten zen lanera, oinez. Azkoitiar batzuen etxean pasatzen zuen astea, apopilo.

27. Igandeetan mendira I

- **Erref**: AZK-061/061
- **Iraupena**: 0:01:08. **Hasi**: 01:12:47. **Bukatu**: 01:13:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Igandeetan mendira joaten ziren. Gogoan du gerra hasi zen egunean ere halaxe joan zirela eta bueltan Madariagako erromerian gelditu ziren. Dantza lotuan eginez gero, neskak kongregaziotik botatzen zituzten.

28. Igandeetan mendira II

- **Erref**: AZK-061/063
- **Iraupena**: 0:01:47. **Hasi**: 01:14:17. **Bukatu**: 01:16:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:
Igandeetan mendira joaten zen ahizpa nagusiagoarekin eta haren lagunekin, ogitarteko txikiren bat hartuta. Erlo ingurura joaten ziren normalean. Gerra hasi zen egunean ere halaxe joan omen ziren eta bueltan Madariagako erromerian geratu. Abarketekin joaten ziren mendira. Igande arratsaldean futbolera.

29. Antzerkiak Olinpian

- **Erref**: AZK-061/064
- **Iraupena**: 0:01:29. **Hasi**: 01:16:04. **Bukatu**: 01:17:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:
Bera gaztea zenean antzerkiak egoten ziren Olinpian. "Txakalanekuek" omen

ziren artista onak. Zinema geroago. Behean butakak egoten ziren eta goian bankuak. Behekoa garestiagoa izaten zenez, gora joaten ziren.

30. Aurrezkiak Plaza Berriko "Correo"ra

- **Erref**: AZK-061/066
- **Iraupena**: 0:01:22. **Hasi**: 01:17:54. **Bukatu**: 01:19:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Txanponak, diru-kontuak
- Aisia » Taberna giroa » Jokoak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Plaza Berrian "Correoa" omen zegoen eta gogoan du hara joaten zirela aurreztutako dirua "kartillan ipintzera". Zentimoren bat izango zela dio. Osabak zentimo bateko paga ematen zion eta harekin opila erosten zuen "Kakunekoan". Bere amamak-eta hantxe egiten omen zuten karta-jokoan egunero zentimo batekin.

31. Billetea aurkitu zuenekoa

- **Erref**: AZK-061/068
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 01:20:25. **Bukatu**: 01:22:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
San Juaneneko taberna ondoan Erriberaneko emakumea egoten zen saltzen. Behin billete bat topatu zuen Maitxok eta lehengusuak esan zion etxera joandakoan amari emateko. Pregoia atera zuten, norbaiti galdu bazitzaion, jakinarazteko esanez. Baina ez zen jaberik azaldu.

32. Ahizparen jornaleko dirua hartu zuenekoa

- **Erref**: AZK-061/069
- **Iraupena**: 0:01:41. **Hasi**: 01:22:10. **Bukatu**: 01:23:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Behin ahizpak fabrikatik jornala jaso eta, etxera joandakoan, leiho ondoan zegoen amari entregatu zion. Geroago dirua falta zela konturatu ziren eta, haizeak eramango zuelakoan, sekulakoak egin zituzten diruaren bila. Handik egun batera berak estanpa ederra zuela esan zienean konturatu ziren dirua berak zeukala!

33. Aitita maisua eta amama emagina

- **Erref**: AZK-061/072
- **Iraupena**: 0:01:18. **Hasi**: 01:25:20. **Bukatu**: 01:26:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:
Ama Jausoron jaioa zen. Haren aita maisua omen zen, baina berak ez zuen ezagutu. Amama, berriz, emagin lanetan ibiltzen zen etxerik etxe. Haren etxera joandakoan, ardoa ematen zien, baina gogoan du edalontzia beti zikina egoten zela.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-31

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com